

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samråd i Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg
Titel	BUU alm.del – samrådsspørgsmål P-R
Målgruppe	Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg
Arrangør	Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg
Taletid	5 minutter
Tid og sted	Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg Tirsdag den 6. december 2011 kl. 14.00 Spørgsmål P-R er samrådets andet punkt

Disposition

1. **Indledning**
2. **Svar på samrådsspørgsmål P**
3. **Svar på samrådsspørgsmål Q**
4. **Svar på samrådsspørgsmål R**
5. **Afslutning**

Samrådsspørgsmål P: Hvordan hænger incitamentstaxametre sammen med anbefalingerne fra undervisningsministeriets store rapport fra 2009 ”Selvejende institutioner – styring, regulering og effektivitet”, der peger på forenklinger af taxametersystemet og ikke knopskydning som fx sociale og færdiggørelsestaxametre?

Samrådsspørgsmål Q: Vil ministeren arbejde for at udligne forskellene på taxameter-tilskuddet til handelsskolerne og de almene gymnasier, så der er lige vilkår?

Samrådsspørgsmål R: Vil ministeren arbejde for at skabe et taxametersystem med et enkelt taxametertilskud, der følger elevtallet, som afløser for de mange forskellige taxametertyper og dermed leve op til anbefalingerne fra rapporten ”Selvejende institutioner – styring, regulering og effektivitet”?

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Alex Ahrendtsen (DF)

1. Indledning

- Jeg har lige svaret på samrådsspørgsmål N, og jeg tager nu hul på samrådsspørgsmål P, Q og R, som jeg vil gå over til besvarelse af.
- Indledningsvist vil jeg sige, at min besvarelse vil ligge i forlængelse af det svar, som jeg lige har afgivet på spørgsmål N.

2. Svar på samrådsspørgsmål P

- Samrådsspørgsmål P: Hvordan hænger incitamentstaxametre sammen med anbefalingerne fra undervisningsministeriets store rapport fra 2009 ”Selvejende institutioner – styring, regulering og effektivitet”, der peger på forenklinger af taxametersystemet og ikke knopskydning som fx sociale og færdiggørelsestaxametre?

- For mig er det vigtigt med den varslede taxameterreform, at den bliver målrettet nutidige udfordringer, og at den skal sikre en mere retfærdig fordeling af ressourcerne.
- Og det er i den sammenhæng, regeringen lægger op til et taxametersystem, der tager bedre højde for blandt andet forskellige sociale udfordringer.
- Men det betyder selvsagt ikke, at jeg synes, at tilskudssystemet skal være unødvendigt bureaukratisk. Selvfølgelig skal vi altid bestræbe os på at reducere de administrative byrder og gøre tilskudssystemet så gennemskueligt som muligt.
- Som jeg nævnte i svaret på samrådsspørgsmål N, havde den første taxameterreform netop som delformål at lave en gennemgribende forenkling. Og ja, jeg er bekendt med, at den omtalte tværministerielle rapport fra 2009 peger på, at der siden denne reform for tyve år siden er sket en øget knopskydning, der efterhånden giver et forenklingsbehov i tilskudssystemet.
- Nu skal vi i regeringen have nedsat et udvalg til at se på taxametrene. Det udvalg skal have et kommissorium for, hvad det nærmere skal beskæftige sig med. Der er som tidligere nævnt ikke truffet beslutning om dette endnu.

3. Svar på samrådsspørgsmål Q

- Samrådsspørgsmål Q: Vil ministeren arbejde for at udligne forskellene på taxametertilskuddet til handelsskolerne og de almene gymnasier, så der er lige vilkår?
- Jeg opfatter ikke dette spørgsmål som gående på selve tilskudssystemet – men mere på de konkrete takster og tilskud.
- For lige at slå det fast skal jeg først præcisere, at fastsættelse af takster og tilskud besluttet i forbindelse med de årlige finanslove. Udvalget til forberedelse af en taxameterreform skal se på selve tilskudssystemet – ikke på de konkrete takster og tilskudsniveauer.
- For det andet vil jeg også gerne slå helt fast, at taksterne ikke fastsættes omkostningsnært, dvs. på baggrund af skolernes udgifter, men ud fra en politisk prioritering. Omkostningsnære takster ville efter min opfattelse gøre grundlæggende op med den nuværende styringsmodel for den nuværende selvejersmodel, hvor ansvaret for tilrettelæggelsen af undervisningen og dermed prioriteringen af de samlede midler ligger decentralt hos de enkelte skoler og institutioner.

- Når det er sagt, så blev forholdet mellem erhvervsskolernes hhx-uddannelse og de almene gymnasiers stx-uddannelse analyseret for nogle år siden. Den viste, at der var nogle begrundede forskelle i taksterne, hvilket primært skyldes de naturvidenskabelige fags særlige krav til lokaleindretning og forskelle i lærernes arbejdstidsaftaler. Det er således dyrere at gennemføre undervisning for en stx-elev sammenlignet med en hhx-elev.
- Samtidig viste analysen dog også, at der var nogle ubegrundede forskelle i taksterne, og det førte til, at hhx-taksten blev forhøjet med 125 mio. kr. Hermed blev de ubegrundede forskelle i taksterne fuldt udlignet.
- Det er naturligt, at der er forskel på taksterne til de forskellige uddannelser, når nogle uddannelser er dyrere at gennemføre end andre. Af samme årsag får erhvervsskolernes htx-uddannelse en højere takst end de almene gymnasiers stx. Erhvervsskolerne har således også en gymnasial uddannelse, der får en højere takst end det almene gymnasium, men det er der en tendens til at overse.

4. Svar på samrådsspørgsmål R

- Samrådsspørgsmål R: Vil ministeren arbejde for at skabe et taxametersystem med et enkelt taxametertilskud, der følger elevtallet, som afløser for de mange forskellige taxametertyper og dermed leve op til anbefalingerne fra rapporten ”Selvejende institutioner – styring, regulering og effektivitet”?
- I dag er der tre overordnede taksttyper – der er undervisningstaxameteret, fællesudgiftstaxameteret og bygningstaxameteret. Herudover er der så en række tillægstakster, hvoraf færdiggørelsestaxameteret også er udbredt til alle ungdomsuddannelserne.
- Det er korrekt, at den omtalte rapport anbefaler en samordning og forenkling af tilskudssystemet, om end det vist ikke fremgår direkte af rapporten, at der kun skal være et enkelt taxametertilskud.
- Jeg vil i den forbindelse gerne præcisere, at de tre taksttyper alene har betydning for beregningen af det samlede taxametertilskud, da de selvejende institutioner frit kan disponere over det samlede udbetalte tilskud.
- De tre taksttyper udbetales alle efter elevtal, men de udbetales ikke efter samme elevtal. Undervisningstaxameteret udbetales efter nyeste elevtal for at sikre en tilskyndelse til at tiltrække og fastholde elever i uddannelse, jf. mit svar på samrådsspørgsmål N.
- Men de to andre taksttyper udbetales tidsforskudt. Forenklet kan man sige, at tilskud til fællesudgifter og bygninger i 2012 beregnes på baggrund af elevtal-

let i 2011. For det er jo også et element i taxameterprincippet, at når elevtallet falder, skal man tilpasse sine udgifter nedad, fordi taxametertilskuddet så falder. Det kan være vanskeligt at tilpasse udgifter til bygninger på kort sigt, og tidsforskydningen på disse taksttyper giver derfor institutionerne en længere tidshorisont til at foretage lokalemæssige og øvrige økonomiske tilpasninger.

- Umiddelbart er det helt rigtigt, at en sammenlægning af de tre taksttyper til en enkelt taksttype vil være en forenkling. Men forenklingen er nok størst på finansloven.
- For mange uddannelsesinstitutioner derimod er opdelingen i de tre taksttyper ikke noget større problem. De har veludviklede budgetmodeller, der lynhurtigt omsætter de tre takster til et samlet budget for institutionen.
- Samtidig medfører tidsforskydningen på nogle af taksterne, at den nuværende model indeholder nogle tilpasningsmuligheder for institutionernes økonomi.
- Vi skal derfor passe på, at vi ikke hovedløst løber efter en forenkling, der viser sig at give institutionerne vanskeligere økonomiske vilkår. Det får os ikke tættere på 95 pct. målsætningen. Eventuelle forenklingsforslag skal opleves som fornuftige på de enkelte skoler for at give mening. Set oppefra – på finansloven – kan vi bedre leve med kompleksitet.
- Jeg vil gerne arbejde for at lave tilpasninger af tilskudssystemet, hvor det giver mening. Men det skal være grundigt analyseret og underbygget, før vi træffer en beslutning herom.

5. Afslutning

- Jeg føler selv, at mine svar på samrådsspørgsmål N samt ikke mindst de tre supplerende samrådsspørgsmål klart viser udfordringen ved at lave en taxameterreform.
- Systemet er teknisk kompliceret, og det er nok ikke så mærkeligt, når der hvert år løber 30 milliarder kroner gennem maskinen.